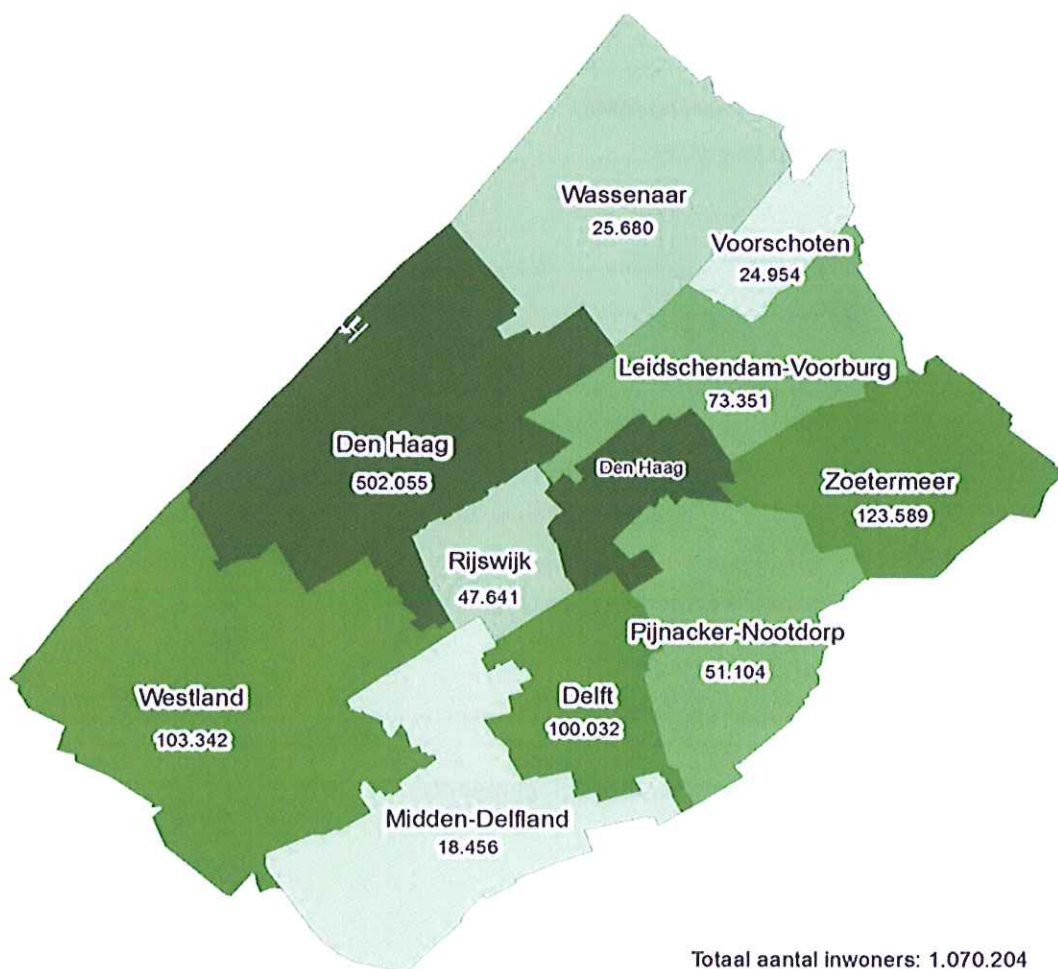

REGIONAAL UITVOERINGSPROGRAMMA JEUGDHULP 2015 HAAGLANDEN

31 augustus 2014

Inhoud

1.1 Vooraf.....	- 3 -
1.2 Richting gevende principes.....	- 4 -
1.3 Regionaal Transitiearrangement Jeugd en Innovatieagenda Haaglanden	- 4 -
1.4 Zakelijk partnerschap.....	- 5 -
1.4 Nieuwe aanbieders	- 7 -
 2. Inhoudelijk kader (innovatieagenda)	- 8 -
2.1 Verandervoorwaarden.....	- 8 -
2.2 Speerpunten innovatieagenda.....	- 9 -
2.3 Innovatietaakstelling	- 9 -
 3. Bureau Jeugdzorg	- 11 -
3.1 De gecertificeerde instelling (GI)	- 11 -
3.2 Het Crisisinterventieteam.....	- 12 -
3.3 Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK)	- 12 -
3.4 Beperken capaciteit Gesloten Jeugdhulp.....	- 12 -
 4. Inkoopkader	- 13 -
4.1 Doelstellingen en uitgangspunten.....	- 13 -
4.2 Jeugdhulp nu en in 2015.....	- 13 -
 5. Uitwerking inkoop jeugdhulp 2015	- 16 -
5.1 Omschrijving de opdracht	- 16 -
5.2 Hulpverlening door de aanbieder.....	- 16 -
5.3 Verantwoording.....	- 18 -
5.4 Escalatie procedure.....	- 18 -
5.5 Samenwerkingsafspraken met de zorgverzekeraars	- 18 -
 6. Risico's	- 19 -
6.1 Actuele situatie	- 19 -
 Bijlagen: Factsheets inkoopprogramma, regio en gemeenten Bijgevoegd document	- 21 -

Regionaal Uitvoeringsprogramma Jeugdhulp Haaglanden 2015

1.1 Vooraf

Per 1 januari 2015 wordt de huidige jeugdzorg (jeugd- en opvoedhulp, jeugdbescherming, jeugdreclassering, pleegzorg, jeugd-GGZ, jeugd-(L)VB en de AWBZ-functies begeleiding, kortdurend verblijf, persoonlijke verzorging en behandeling) gedecentraliseerd naar de gemeenten (jeugdzorg wordt dan jeugdhulp). De 1^e Kamer heeft op 18 februari 2014 ingestemd met de nieuwe Jeugdwet. Naast de Jeugdwet is in relatie tot de integrale zorg voor jeugd de Wet publieke gezondheid van belang. Beide wetten leggen onder meer de verantwoordelijkheid voor de inkoop van en toeleiding naar dit aanbod bij de gemeenten. Het is binnen de regels van deze wetten en met een bezuinigingsopgave van 15% t.a.v. de jeugdhulp aan de gemeenten te besluiten op welke wijze zij de taken beleggen en sturing daaraan geven. Naast de decentralisatie van de jeugdzorg worden de gemeente vanaf 2015 ook verantwoordelijk voor de taken die vanuit de AWBZ naar de WMO worden gedecentraliseerd (begeleiding) en voor de uitvoering van de Participatiewet.

De gemeenten in Haaglanden¹ hebben op 26 juni 2013 besloten gezamenlijk een jeugdhulpregio te vormen. De samenwerking is onder meer gericht op gezamenlijk inkopen van jeugdhulp en waar mogelijk efficiency voordelen in de uitvoering. Voor de uitvoering van inkoop van jeugdhulp en eventuele administratieve ondersteuning richten de gemeenten in Haaglanden een gezamenlijk inkoopbureau op. Los van de gezamenlijk inkoop kunnen gemeenten hier ook afzonderlijk een beroep op doen.

In het kader van de 'zachte landing' voor de Jeugdhulpaanbieders (zie 1.3) is er gekozen om komende jaar stap voor stap veranderingen door te voeren. Het uitgangspunt voor 2015 is bijvoorbeeld dat de wijze van bekostiging in de verschillende sectoren nog gecontinueerd wordt. Een belangrijke verandering die al doorgevoerd wordt is het gebiedsgericht werken (wijkteams), dit is een belangrijk uitgangspunt bij de uitvoering van de jeugdhulp.

Risico's

Samen met de in Haaglanden betrokken instellingen is de afgelopen maanden gewerkt aan het inventariseren van de noodzakelijk in te kopen jeugdhulp in 2015 met het oog op continuïteit van zorg en infrastructuur. In een dergelijke inventarisatie zit altijd een bepaalde onzekerheid, omdat niet exact kan worden voorspeld hoeveel het feitelijke gebruik van jeugdhulp in 2015 zal zijn. In het algemeen kunnen de ramingen t.o.v. het beschikbaar budget en de feitelijke realisering met een paar procent afwijken. Om de risico's te beperken en de continuïteit van jeugdhulp te garanderen is, los van de ramingsverschillen, gekozen om samen met een grote groep instellingen een plan te maken om innovatie en kostenbesparing door te voeren, zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit (innovatieagenda). Belangrijk is dat risico's nooit volledig kunnen worden uitgesloten ten aanzien van de werkelijke jeugdhulpvraag in komend jaar. Een ontoereikend budget voor de jeugdhulp zou bijvoorbeeld kunnen leiden tot wachtlijsten. In hoofdstuk 6 van dit Regionaal Uitvoeringsprogramma gaan wij in op de genomen beheersmaatregelen.

Op basis van tot op dit moment beschikbare informatie is er regionaal sprake van een ramingsverschil van ca 5% negatief tussen het beschikbaar gestelde rijksbudget voor de inkoop van jeugdhulp en de ramingen ten aanzien van verwacht gebruik. Per gemeente treden grotere verschillen op, er zijn zowel gemeenten met een positief ramingsverschil als met een negatief ramingsverschil. De negatieve verschillen leiden tot een dubbel risico: de taakstelling vanuit het Rijk vraagt al maatregelen om deze op te kunnen vangen, maar wordt nu versterkt doordat het werkelijke gebruik afgelopen jaar naar schatting nog hoger ligt.

¹ Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Voorschoten (per 1-1-2015), Wassenaar, Westland, Zoetermeer

1.1 Wat is het Regionaal Uitvoeringsprogramma?

Op basis van de huidige wet (Wet op de Jeugdzorg) stelt het Stadsgewest Haaglanden jaarlijks een uitvoeringsprogramma Jeugdzorg op. In dit uitvoeringsprogramma wordt een financiële verantwoording opgenomen van het voorgaande begrotingsjaar en worden de activiteiten van het lopende jaar en de voorgenomen activiteiten van de door het Stadsgewest gesubsidieerde jeugdzorginstellingen voor het komende jaar vastgelegd, alsmede de omvang van het daarmee gemoeide budget. Het Uitvoeringsprogramma is tevens de aanvraag bij het Rijk van het Stadsgewest voor de doeluitkering jeugdzorg.

De gemeenten in Haaglanden kiezen voor het gedeeltelijk continueren van deze werkwijze, ook al hoeft er geen rijkssubsidie meer te worden aangevraagd. De reikwijdte wordt breder, het gaat om alle jeugdhulp. In het Regionaal Uitvoeringsprogramma (RUP) leggen de gemeenten vast vanuit welk inhoudelijk kader de jeugdhulp voor het volgende kalenderjaar wordt ingekocht, wat de gehanteerde randvoorwaarden zijn en welke inkoopvoorwaarden worden gehanteerd. Tevens wordt in het RUP in functionele termen vastgelegd welke jeugdhulp de gemeenten willen inkopen en de bedragen die daarvoor per gemeente worden gereserveerd. Het document stelt de gemeenteraad in de gelegenheid, voor de definitieve contractering, zich een oordeel te vormen over de gehanteerde uitgangspunten en het budgettair kader. De budgetten worden definitief vastgesteld bij de begrotingsbehandeling in de gemeenten in het najaar.

In een risicoparagraaf (Hoofdstuk 6) leggen de gemeenten vast welke onzekerheden er nog zijn en onder welke omstandigheden er in 2015 sprake is van vraagstukken die om bovenlokale oplossing vragen.

1.2 Richting gevende principes

Het Regionaal Uitvoeringsprogramma is vooral gericht op het vaststellen van het kader voor de inkoop van de jeugdhulp en daarmee wat technisch van aard. Voor het inhoudelijk beleid rond de jeugdige en gezin is in dit document weinig aandacht. Aan de basis van het kader voor de inkoop liggen wel degelijk inhoudelijke uitgangspunten en richtinggevende principes. Deze zijn deels ontleend aan de jeugdwet. In de gemeentelijke beleidsnota's werken de gemeenten deze inhoudelijke doelstellingen verder uit.

1.3 Regionaal Transitiearrangement Jeugd en Innovatieagenda Haaglanden

In het Regeerakkoord Rutte II is een macrobezuiniging opgenomen van 4% in 2015, 10% in 2016 en 15% in 2017 over het totale budget jeugdhulp. Ijkpunt is de meicirculaire van 2014 waarin de 1^e tranche 4% reeds is verwerkt.

De gemeenten in de regio Haaglanden kiezen voor het zo vroeg mogelijk ruimte creëren voor transformatie. Dat vraagt om het anders inzetten en waar mogelijk vrijspelen van budgetten die ingezet kunnen worden ter compensatie van eventuele transactie- en innovatiekosten en gericht zijn

op toekomstige besparing en verbetering. In verband hiermee hanteert de regio Haaglanden een innovatietoetsing; deze is in 2015 minimaal 11% van het budget 2015. Het hiermee gereserveerde budget wordt niet aan de sector onttrokken maar zichtbaar gemaakt als op besparing en verbetering gerichte innovatie, binnen de door de gemeenten gestelde kaders. In de tabellen in de bijlage vindt u deze innovatie terug in de kolom 'innovatieve trajecten'.

1.4 Zakelijk partnerschap

De stelselwijziging jeugd is een majeure operatie en kan verstrekende gevolgen hebben voor de huidige betrokken organisaties. De gemeenten in Haaglanden hebben uit oogpunt van continuïteit van zorg en behoud van infrastructuur gekozen voor een intensieve gezamenlijke voorbereiding van de decentralisatie met de instellingen².

Voor de in te kopen jeugdhulp voor 2015 is door gemeenten en instellingen gezamenlijk een eerste proeve van een programma opgesteld: het Regionaal Transitiearrangement Jeugd Haaglanden. Primair is in het RTA geïnventariseerd welke instellingen jeugdhulp bieden aan Haaglandse jeugdigen en wat er nodig is voor het realiseren van het wettelijk recht op continuïteit van zorg. Gemeenten en instellingen hebben in het RTA afgesproken dat naast de continuïteit van zorg ook ingezet wordt op innovatie. Hiervoor is een innovatieagenda opgesteld³. De hoofdlijnen zijn als inhoudelijk kader opgenomen in hoofdstuk 2.

Rol van de gemeenten

In het nieuwe jeugdstelsel verdwijnen de formele indicatiestellingen door indicatieorganen. Gemeenten worden verantwoordelijk voor het organiseren van:

- Advies over en het bepalen en inzetten van bepaalde vormen van jeugdhulp – vooral dure specialistische jeugdhulp;
- Drang maatregelen, waaronder bemoeizorg, om te voorkomen dat jeugdige en gezinnen (onnodig en onwenselijk) in een situatie van onder toezicht stelling komen;
- Toegang tot het gedwongen kader;
- De uitvoering van de kinder- en jeugdbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.

De gemeenten zijn de eerst verantwoordelijken als het gaat om het definiëren van bovenstaande activiteiten en een werkproces voor de toegang. Huisarts, jeugdarts en medisch specialist hebben op basis van de Jeugdwet hierin eigen bevoegdheden.

Rol van de jeugdhulpaanbieders

De aanbieders zijn verantwoordelijk voor effectieve, kwalitatieve en efficiënte hulp en ondersteuning aan kind en gezin. Voor het slagen van het 'functioneel ontwerp' van de nieuwe gemeentelijke verantwoordelijkheid is het van belang dat de professionals die werkzaam zijn in dit proces beschikken over de juiste competenties, vaardigheden, kwaliteiten én houding en gedrag. Het zijn de professionals die op een juiste wijze inkleuring moeten gaan geven aan dit functioneel ontwerp.

Innovatie en partnerschap

De wet draagt gemeenten op om continuïteit van zorg te garanderen voor cliënten die in 2014 jeugdzorg ontvangen. Tevens zijn landelijk bestuurlijke afspraken gemaakt gericht op het beperken van de frictiekosten en behoud van infrastructuur. Met het RTA geven de gemeenten in Haaglanden hieraan invulling en kiezen ervoor met de bestaande aanbieders van jeugdhulp verregaande afspraken te maken voor 2015. Impliciet betekent dit ook dat er minder ruimte is voor het aangaan van arrangementen met nieuwe instellingen (zie 1.4). Deze benadering wordt ook wel aangeduid met

² Regionaal Transitiearrangement Haaglanden, 31 oktober 2013

³ Innovatieagenda Jeugdzorg Haaglanden, gezamenlijk document van gemeenten en aanbieders, februari 2014.

‘zachte landing’ en stelt de aanbieders in staat continuïteit te garanderen en vernieuwing door te voeren.

De gemeenten in de regio Haaglanden onderscheiden instellingen in een paar categorieën⁴. In het RTA hebben de gemeenten en een groot aantal jeugdhulpinstellingen uit de regio een zakelijk partnerschap afgesproken. Dit betreft een meerjarenafspraak om onder voorwaarden een substantieel deel van de jeugdhulp in te kopen bij bestaande aanbieders in de periode 2015, 2016 en 2017 met de garantie dat de continuïteit van zorg gehandhaafd blijft, frictiekosten worden opgevangen en bezuinigingen worden doorgevoerd. De keuze voor bestaande aanbieders biedt de instellingen in Haaglanden de mogelijkheid om zich in te stellen op veranderde omstandigheden. Zij vormen voor een substantieel deel de regionale infrastructuur (circa 90%) voor jeugdhulp⁵. De 12 focusinstellingen (‘F12’, focusinstellingen⁶, 12 grootste regionaal werkende aanbieders van jeugdhulp) zijn de preferente gesprekspartners. Kenmerk van het zakelijk partnerschap is de wederkerigheid van de afspraken: continuïteit van zorg alsmede de kwaliteit worden gegarandeerd, frictiekosten worden opgevangen, innovatie ingezet. De regionale instellingen krijgen de tijd om dit onder gemeentelijke regie te realiseren. Uiteraard zullen de gemeenten periodiek beoordelen of de afspraken worden nageleefd..

Met jeugdhulpaanbieders die buiten de regio gevestigd zijn, Haaglanden niet als primair werkgebied hebben en om uiteenlopende redenen kinderen uit Haaglanden jeugdhulp bieden worden, buiten de wettelijke continuïteit van jeugdhulp in 2015, de contractafspraken zoveel mogelijk beperkt, zodat kinderen zo dicht mogelijk bij de woon- of leefomgeving van het kind wordt geboden, tenzij daar een goede onderbouwing voor is. Dit tenzij kan bijvoorbeeld betrekking hebben op veiligheid, bijzonder specialisme⁷ of individuele uitzonderingssituaties en impliceert daarmee ad-hoc financiering van de aanbieder buiten de regio.

Het RTA heeft een drietal doelstellingen:

- a. Continuïteit van jeugdhulp is in het zakelijk partnerschap ook gedefinieerd als continuïteit van infrastructuur. Alle instellingen⁸ die op 1-1-2015 een Haaglandse jongere jeugdhulp biedt zijn in 2015 contractpartner⁹.
- b. Beheersen van risico’s: De F12 neemt de verantwoordelijkheid voor eventuele frictiekosten en stellen een meerjarenkader op waarbinnen de macrobezuinigingen van 4, 10 en 15% kunnen worden ingeboekt. Daarbij gelden als randvoorwaarden geen wachtlijsten en behoud van kwaliteit.
- c. Innovatiebudget: Vanaf 1-1-2015 geldt een innovatietaakstelling van 11% in 2015 en 4% in 2016. Het hiermee gecreëerde budget blijft binnen de sector beschikbaar; inzet wordt door de gemeenten bepaald.

⁴ Zie hoofdstuk 4.3

⁵ Hieronder vallen ook de Gecertificeerde Instellingen

⁶ Bureau Jeugdzorg, De Jutters, GGZ Delfland, Horizon, Ipse De Bruggen, Jeugdformaat, Leger des Heils, Middin, Opvoedpoli, Pluryn, Rivierduinen, William Schrikkergroep,

⁷ Landelijk transitiearrangement

⁸ I. de groep van grootste jeugdhulpaanbieders in de regio Haaglanden (groot in termen van budgetbeslag, omvang cliënten en/of deelname RTA en innovatie-agenda), zogenaamde F12; met deze instellingen zijn meerjarenafspraken gemaakt,

II. de groep van ca. 50 jeugdhulpaanbieders die RTA hebben onderschreven en in 2014 ook jeugdhulp leveren aan jeugdigen uit regio Haaglanden,

III. de vrijgevestigden die in 2014 ook jeugdhulp hebben geleverd aan jeugdigen in regio Haaglanden

IV. buiten-regionale instellingen en instellingen uit het landelijk transitiearrangement.

⁹ Contractpartner wil zeggen dat zij, indien voldaan aan de minimale eisen, een proces- en uitvoeringsoverkomst krijgen en de jeugdhulp aan bestaande cliënten kunnen continueren

1.4 Nieuwe aanbieders

Naast het meerjarig partnerschap met de bestaande aanbieders is er in de toekomst ruimte voor nieuwe en kleine aanbieders in de regio Haaglanden. Echter, met name de eerste periode 2015 zal deze ruimte zeer beperkt zijn. Dit komt omdat gemeenten continuïteit van jeugdhulp én de daarbij behorende infrastructuur willen garanderen, terwijl het totale budget in de regio door de taakstelling kleiner wordt. Dit betekent dat een belangrijk deel van het geld 'vast zit' bij de aanbieders die deze jeugdhulp al bieden. Daarnaast hebben gemeenten gekozen voor 'een zachte landing' in het nieuwe stelsel. Dit betekent dat de gemeenten de vernieuwing stapsgewijs gaan vormgeven en per 1 januari 2015 geen grote verschuivingen of veranderingen kunnen doorvoeren. Of in elk geval niet teveel veranderingen tegelijkertijd. De ruimte voor andere aanbieders ontstaat na verloop van tijd.

Hoe kan er op termijn ruimte voor nieuwkomers ontstaan:

- * door de mate waarin het budget voor buitenregionale jeugdhulp meer regionaal kan worden ingezet (incl. beperkt gebruik van het landelijk transitiearrangement)
- * vrijwillige overdracht van taken en medewerkers tussen bestaande aan Haaglanden verbonden aanbieders en eventuele nieuwe aanbieders
- * als de innovatie binnen het afgesproken partnerschap, ook na bespreking daarvan, onvoldoende vorm krijgt, dan zullen gemeenten mogelijkheden met andere aanbieders verkennen
- * effecten van andere vraagontwikkeling (omzetsdaling of verschuiving).

Zeker na 2015 zullen doorverwijzingen (op basis van de vraag) vanuit de wijkteams stapsgewijs verschuiving veroorzaken en kunnen er verschillen ontstaan in groei/krimp afhankelijk van de behoefte en kwaliteit. In het nieuwe jeugdhulpstelsel ontstaan in de meeste gemeenten nieuwe vormen van toeleiding met de vorming van (varianten van) jeugd- en of sociaal wijkteams. Leidende principes in deze teams zijn eigen kracht en verantwoordelijkheid van ouders, jongeren en hun netwerken. Monitoring van eventueel veranderende vraagpatronen en ontwikkeling van de vraag naar gespecialiseerd aanbod kunnen komende jaren leiden tot aanpassing van de afspraken in het zakelijk partnerschap. Ook kan van het zakelijk partnerschap worden afgeweken als blijkt dat de huidige aanbieders het gewenste aanbod niet kunnen leveren. Nieuwe aanbieders kunnen dan worden benaderd en worden gecontracteerd.

1.5 keuzevrijheid ouders en jongeren

In de regio Haaglanden worden enkel met de huidige (veelal grote) aanbieders in de regio samenwerkingsafspraken gemaakt. Voor jongeren en ouders betekent dit dat de keuzevrijheid op het gebied van sommige hulpsoorten beperkt zal zijn. De vraag is of dat, met het oog op efficiency en doelmatig organiseren van specialisme, heel bezwaarlijk is. In de kern is niet het aantal aanbieders van doorslaggevend belang, maar of zij voldoen aan criteria m.b.t. cliëntenparticipatie (je eigen plan, invloed op het dossier, zelf je hulpverlener kiezen etc.) en ruimte voor arrangementen op maat. De gemeenten in Haaglanden maken bij de inkoopafspraken expliciet afspraken over dit soort onderwerpen.

Keuzevrijheid in aanbieder is er met name in de j-GGZ door de mogelijkheid om te kunnen kiezen voor vrijgevestigden voor zover deze een vergelijkbaar hulpaanbod aanbieden. In bepaalde gevallen kunnen de jongere of het gezin ook voor een persoonsgebonden budget kiezen. De voorwaarden waaronder worden opgenomen in de verordeningen jeugdhulp van de gemeenten.2. Inhoudelijk kader (innovatieagenda)

2. Inhoudelijk kader (innovatieagenda)

2.1 Verandervoorwaarden

Transformeren in de wijk

De basis van de stelselwijziging is een cultuuromslag. Voor gemeenten, aanbieders, professionals en cliënten. Dat kost tijd en komt alleen tot stand in het dagelijks handelen in interactie met elkaar. De innovatie die nodig is in het kader van de stelselwijziging, moet in de leefomgeving van de burger gebeuren, de stadsdelen, wijken en buurten. Daarbij is het hart van de verandering een andere positie van zowel de burger als de professional, ook als dat gevolgen heeft voor de organisatie. We brengen meer kennis en expertise dichtbij het gezin en de jeugdige (ook de aanbieders van preventieve zorg JGZ, MEE, welzijn, etc.) om integraal, werkende weg en samen met de cliënt de juiste jeugdhulp en ondersteuning te bieden.

Lokaal ontwikkelen, regionaal leren

Leren en ontwikkelen gebeurt lokaal, maar ook regionaal. De jeugdhulp wordt op regionaal niveau ingekocht en, zoveel mogelijk, lokaal ingezet. Het is van belang om te monitoren of de manier waarop de jeugdhulp voor de jeugd in gemeenten vorm krijgt een regionaal effect c.q. risico hebben, bijvoorbeeld ten aanzien van wachtlijsten, continuïteit van zorg en eventuele financiële tegenvallers die kunnen ontstaan wanneer het beroep op jeugdhulp en ondersteuning hoger is dan verwacht. Voor het gezamenlijk leren is een rol weggelegd voor de gezamenlijke gemeenten en het inkoopbureau.

Eerst opbouwen, dan afbouwen

Een van de doelen van de stelselwijziging is dat er het beroep op zwaar specialistische vormen van jeugdhulp afneemt. Dit kan als er sprake is van stevige basisvoorzieningen die een groot deel van de en ondersteuning kunnen opvangen, scholen en jeugdhulp samen meer en beter zijn toegerust op problemen van jeugdigen (Passend Onderwijs), kinderdagverblijven weten waar ze naar toe kunnen voor consultatie en advies, de wijken zijn versterkt met lokale teams, én er alternatieve intensief ambulante trajecten zijn die effectief de problemen van jeugdigen kunnen aanpakken. Pas dan is het verantwoord om residentiële jeugdhulp af te bouwen.

Versneld innoveren in 2014

In de regio Haaglanden zijn voor het jaar 2014 middelen beschikbaar om versneld invulling te geven aan de innovatie. Dat betekent dat “tijdens de verbouwing, de winkel ook vanuit financieel oogpunt in elk geval in 2014 open kan blijven”. In 2014 worden nieuwe vormen van jeugdhulp ontwikkeld en geïmplementeerd terwijl de reguliere vormen van (residentiele) jeugdhulp worden gecontinueerd.

Integraliteit

Het grootste voordeel van de innovatieagenda is dat de mogelijkheden voor het bieden van integrale jeugdhulp worden gestimuleerd. De huidige jeugdhulpaanbieders leggen elk hun eigen accent in de ondersteuning en hulpverlening. De jeugd- en opvoedorganisaties hebben ambulante en residentiele trajecten voor jongeren die nu (oud stelsel) worden doorverwezen door Bureau Jeugdzorg. De Jeugd GGZ organisaties zetten geestelijke ondersteuning in voor jeugdigen die nu worden doorverwezen door bijvoorbeeld de huisarts. En kinderen met een verstandelijke beperking komen hoofdzakelijk uitsluitend in aanmerking voor AWBZ-ondersteuning, na een indicatiestelling door het Centrum Indicatiestelling Zorg. De decentralisatie biedt de mogelijkheid dat op termijn, over de instellingsgrenzen heen, nieuwe vormen van ondersteuning en dienstverlening kunnen ontstaan, die passen bij de uitgangspunten van het nieuwe jeugdstelsel. Namelijk dichtbij, in de eigen leefomgeving, samen met de cliënt en vanuit het perspectief van de cliënt.

2.2 Speerpunten innovatieagenda

In de innovatieagenda ligt de nadruk op de volgende speerpunten:

Speerpunt 1: Het versterken van de basisvoorzieningen

Speerpunt 2: Versterken van de toegang/zorgbehoeftebepaling

Speerpunt 3: Van (semi-)residentiële jeugdhulp naar intensieve ambulante jeugdhulp en ondersteuning.

Speerpunt 1: Versterking basisvoorzieningen

Met de basisvoorzieningen wordt de –in oude termen- ‘nulde’ lijns zorg bedoeld: de (pedagogische) omgeving waarin kinderen en jongeren opgroeien en de directe ondersteuning die daarin wordt geboden. Het versterken of het verbeteren van de kwaliteit van de voorzieningen moet ertoe leiden dat hulpverleners alledaagse ontwikkelings- en opvoedingsvraagstukken kunnen beantwoorden of indien nodig het juiste advies kunnen inwinnen. Het gaat om voorzieningen die buiten de jeugdwet vallen, zoals algemeen maatschappelijk werk, de huisarts, de school etc.

Speerpunt 2: Inrichten van de zorgbehoeftebepaling (Toegang)

Doel van zorgbehoeftebepaling is het verhelderen van de vraag, het uitvoeren van de risicotaxatie, het inschatten van het juiste aanbod op korte en lange termijn en het organiseren en het (werkende weg) verlenen van de doeltreffende hulp. Dit alles met als doel om efficiënt, effectief en integraal de juiste jeugdhulp op het juiste moment te kunnen bieden. Deze taak ligt voor een belangrijk deel bij de lokale (jeugd)teams.

In het functioneel ontwerp van de lokale teams wordt bepaald op welke wijze ondersteunings- en hulpvragen indien nodig hun weg vinden naar de aanbieders en professionals. De filosofie achter de lokale(jeugd) teams is onder meer dat toegang en hulpverlening, anders dan in het huidige BJZ model, niet van elkaar gescheiden worden maar juist geïntegreerd. Daardoor zijn snelle en lichtere vormen van jeugdhulp direct beschikbaar.

Speerpunt 3: Van residentiële naar ambulant

In het nieuwe jeugdhulpstelsel willen de gemeenten dat langdurige (semi-)residentiële trajecten uitzondering gaan worden. Deze nieuwe manier van kijken en handelen, vraagt nog een stevig ontwikkeltraject van de aanbieders en hun professionals, maar past volledig in het nieuwe paradigma van stelsel. Belangrijk hierbij is dat erkend wordt dat er altijd specifieke doelgroepen zullen zijn die langdurig en blijvend een beroep zullen doen op residentiële jeugdhulp.

Het beoogde resultaat is dat jeugdhulp en ondersteuning, veel meer dan nu, dichtbij het gezin en de jeugdige gaat plaatsvinden. Dat betekent dat er andersoortige trajecten ontwikkeld moeten worden, die de huidige (semi-)residentiële jeugdhulp kunnen vervangen.

Verschuiving van dwang, naar drang

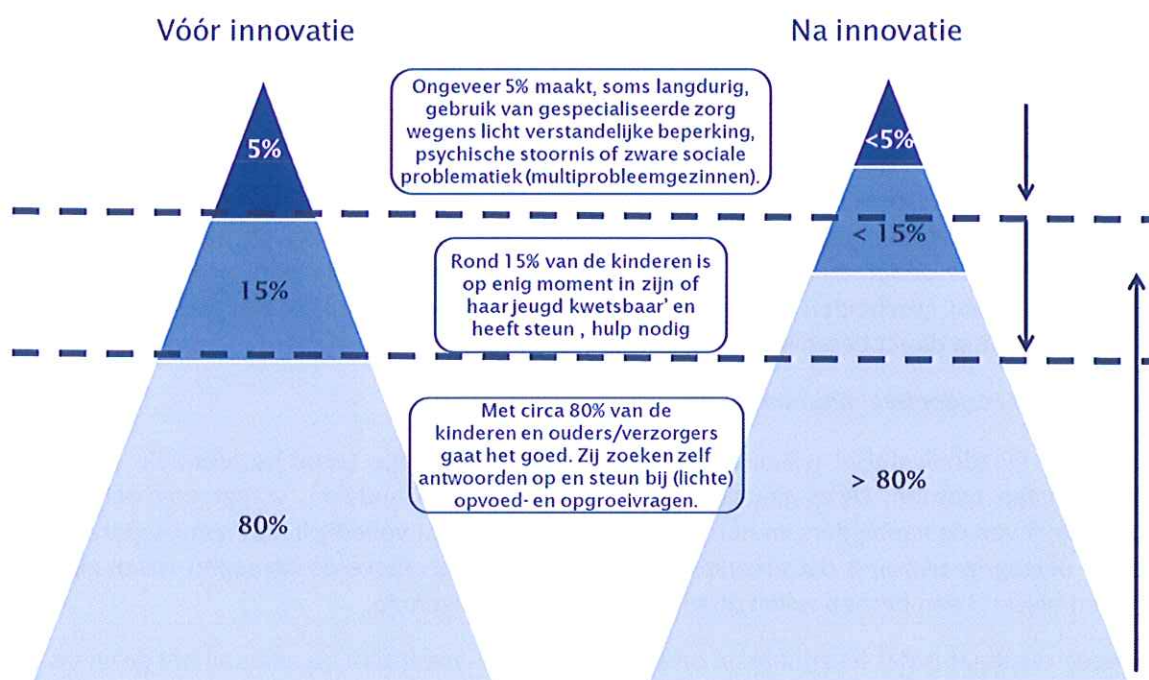
De gemeente wordt in 2015 ook verantwoordelijk voor de jeugdbescherming. Jeugdbescherming is een dwingende maatregel van de rechter, als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. In het nieuwe stelsel willen wij het aantal ondertoezichtstellingen terug dringen, onder andere door de expertise van een jeugdbeschermer al voor de uitspraak van de rechter in te zetten ('drangkader'). De drangaanpak wordt ook gebruikt om de duur van de ondertoezichtstelling te verminderen.

2.3 Innovatietaakstelling

Er zijn drie cliëntgroepen te onderscheiden:

- Cliënten waarvoor innovatie op hun traject jeugdhulp op korte termijn niet zinvol of te riskant is. Deze cliënten blijven in onveranderde trajecten. De prijs van deze trajecten verandert mogelijk wel, aangezien aanbieders van jeugdhulp bezig zijn met een efficiëncyslag.
- Cliënten die mogelijk ook goed geholpen kunnen worden in andersoortige trajecten. De trajecten van deze cliënten sluiten meer aan bij de transformatiedoelstellingen, en ze zullen over het algemeen ook goedkoper zijn.
- Cliënten die geen jeugdhulp meer nodig hebben, bijvoorbeeld doordat problemen al in een eerder stadium in de toegang afgevangen zijn. Deze groep is in 2015 waarschijnlijk nog beperkt.

Het effect van de bewegingen is dat lichte alledaagse vraagstukken en problemen primair worden opgelost in de basis van de piramide. Het is effect is visueel gemaakt in onderstaand figuur. In de huidige situatie zijn circa 5% van de jeugdigen aangewezen op zware vormen van jeugdhulp; er is sprake van multi-problematiek, bijvoorbeeld een combinatie van sociale problematiek en psychische problematiek. Circa 15% van de jeugdigen zijn kwetsbaar en heeft op enig moment jeugdhulp en ondersteuning nodig. Met circa 80% van de jeugdigen gaat het goed. Zij zijn in staat om – in en met hun eigen leefomgeving – opvoed- en opgroevragen op te lossen.

Met de implementatie van de innovatieagenda wordt als effect beoogd dat jeugdigen en gezinnen, beter dan nu, in staat zijn om in hun eigen leefsituatie de benodigde ondersteuning te organiseren. Andere – soms intensievere, soms lichtere, soms kortere – trajecten, zorgen uiteindelijk ervoor dat met een verschuiving van het budget naar de voorkant, meer jeugdigen voor minder middelen geholpen kunnen worden. Er zullen altijd jeugdigen zijn waarvoor zware specialistische jeugdhulp noodzakelijk is, die moeten dan ook zo snel als mogelijk deze vorm van ondersteuning geboden krijgen (om onnodige stapeling van zorg te voorkomen).

3. Bureau Jeugdzorg

In alle domeinen van de toekomstige jeugdhulp gaan veranderingen optreden. Op korte termijn zijn de gevolgen van de decentralisatie voor Bureau Jeugdzorg echter het grootst. Deze organisatie gaat in de huidige vorm verdwijnen en functies worden anders en elders ingericht. Om deze reden wordt in dit uitvoeringsprogramma specifiek op Bureau Jeugdzorg ingegaan.

De huidige toegangsmedewerkers van Bureau Jeugdzorg worden in principe opgenomen in de te ontwikkelen jeugdteams. Voor een tijdelijk werkgeverschap wordt een voorziening getroffen, omdat de vormgeving van de lokale teams nog onvoldoende ver is gevorderd voor het vervullen van werkgeverschap.

3.1 De gecertificeerde instelling (GI)

De gemeenten hebben besloten om (de rechtsopvolger van) Bureau Jeugdzorg Haaglanden (BJZ) vanaf 1-1-2015 het grootste deel van de taken van de Gecertificeerde Instelling^{10 11} (GI) te laten uitvoeren. Het gaat dan met name om de uitvoering van de jeugdbescherming (JB) en de jeugdreclassering (JR). De uitvoering van de crisisinterventie wordt ook aan de gecertificeerde instelling opgedragen.

In het kader van innovatie zijn bij de GI twee nieuwe ontwikkelingen in beeld: 'drang' en 'JB 18+'. 'Drang' is het voor de uitspraak van de rechter al inzetten van een jeugdbeschermers. Onder JB 18+ wordt verstaan het verlenen van stut en steun aan jongeren met een verstandelijke beperking na afloop van de JB-maatregel. Het gaat om preventie van problemen van jongeren tussen 18-23 jaar die niet zelfstandig genoeg kunnen functioneren vanwege hun beperking LVB, waardoor terugval op (zware) hulp voorkomen of verkleind wordt. Deze producten worden niet apart ingekocht, maar worden vanuit bestaande inzet en herdefiniëring gefinancierd.

Met ingang van 1 januari 2015 treedt de Wet herziening kinderschermingsmaatregelen in werking. Dat brengt diverse wijzigingen in de jeugdbescherming met zich mee. Bijvoorbeeld de introductie van een nieuwe lichte maatregel: de maatregel van opgroeiondersteuning. Daarnaast kunnen gemeenten en GI de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) dwingen om het oordeel van de kinderrechter te vragen in gevallen waarbij de Raad na onderzoek heeft besloten geen OTS te verzoeken. De kinderrechter kan ook andere kinderen onder toezicht plaatsen als een OTS verzoek niet alle kinderen uit een gezin regardeert. Over de manier waarop de extra kosten ten gevolge van de herziening voor de GI en de gemeenten worden opgevangen, is nog niets bekend.

Invoering van het adolescentenstrafrecht

Sinds 1 april 2014 geldt het adolescentenstrafrecht. Dit betekent onder andere een verruiming van de leeftijdsgrens tot waar een rechter een jongvolwassene kan veroordelen volgens het jeugdstrafrecht naar 23 jaar. Door het adolescentenstrafrecht wordt de grens tussen het jeugdstrafrecht en het volwassenenstrafrecht flexibeler. Toezicht en begeleiding van jongvolwassenen kan bij toepassing van het jeugdstrafrecht door de rechter aan de jeugd- of de volwassenenreclassering worden opgedragen. Beiden gaan dus werken met de groep 16-23 jarigen.

¹⁰ Jeugdwet, hoofdstuk 3

¹¹ Naast Bureau Jeugdzorg Haaglanden zijn er nog drie landelijke instellingen die JB en JR uitvoeren voor specifieke doelgroepen, te weten de William Schrikker Groep (WSG, met name verstandelijke gehandicapten), het Leger des Heils (LDH, zeer slecht bemiddelbare gezinnen) en de Stichting Gereformeerd Jeugd welzijn Christelijke Jeugdzorg (SGJ, gericht op orthodox-protestantse doelgroep).

In het kader van de zorgcontinuïteit zijn deze partijen ook in 2015 aanbieder in de regio Haaglanden. De WSG en LDH maken deel uit van de instellingen waarmee zakelijk partnerschap is afgesproken (zie eerste hoofdstuk).

Andere wijzigingen zijn o.a. dat elektronisch toezicht (enkelband) al vanaf 12 jaar opgelegd kan worden, de verplichting onderwijs te volgen en verruiming beschikbaarheid GBM tot 23 jaar.

Netwerk- en trajectberaad

Elke jeugdige die instroomt in een Justitiële Jeugdinrichting (JJI) wordt besproken in een netwerk- en trajectberaad. Het netwerkberaad richt zich op de detentieperiode en het trajectberaad op de periode na detentie. Een nazorgplan wordt opgesteld door de jeugdreclasseerder in samenwerking met de Raad, gemeente van herkomst en een vertegenwoordiger van de JJI. De organisatie van de afstemming en samenwerking vindt plaats in het veiligheidshuis Haaglanden. BJZ en de toekomstige GI participeren in het Veiligheidshuis.

3.2 Het Crisisinterventieteam

De gemeenten in Haaglanden hebben de GI gevraagd voor de komende twee jaar het Crisisinterventieteam (CIT) uit te voeren. Het CIT kent twee modules: reguliere crisisinterventie en interventie bij een tijdelijk huisverbod.

De zorgfunctie crisisinterventie behelst het onmiddellijk, dat wil zeggen binnen twee uur na aanmelding, beschikbaar zijn voor een cliënt die naar aanleiding van een crisissituatie een beroep doet op de instelling. De crisisdienst is 7x24 uur bereikbaar.

Wanneer de politie een situatie aantreft waarin een tijdelijk huisverbod wordt opgelegd en waarbij kinderen betrokken zijn, wordt het CIT direct ingeschakeld. Het CIT onderzoekt welke maatregelen genomen moeten worden om de veiligheid van de betrokken kinderen te waarborgen, voordat het huisverbod wordt opgeheven.

Er is sprake van een gestage stijging van het aantal crisisinterventietrajecten in de afgelopen jaren, zowel ten aanzien van de reguliere trajecten als ook bij de trajecten die worden ingezet in het kader van de Wet tijdelijk huisverbod. Ook voor 2015 wordt een behoorlijke stijging van het aantal interventies verwacht.

3.3 Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK)

Omtrent de positionering van het nieuwe AM(H)K bereiden de twee centrumgemeenten Delft en Den Haag in Haaglanden besluitvorming voor.

3.4 Beperken capaciteit Gesloten Jeugdhulp

In de provincie Zuid-Holland (huidug gesloten jeugdzorggebied 'Zuidwest') zijn 5 regio's van samenwerkende gemeenten gevormd, waaronder Haaglanden. Deze regio's stemmen met elkaar af over de relatie met de instellingen voor gesloten jeugdhulp. Dit gaat dan om aspecten als bekostiging, opdrachtverlening, inhoudelijke ontwikkeling en positionering van de zorg. De 5 regio's in Zuidwest benutten de expertise van deze aanbieders voor het verder vormgeven van de opdracht die verbonden is met de transitie: het realiseren van bezuinigingen en tegelijkertijd het transformeren van de zorg.

Er zijn tussen VWS, de aanbieders en de regio's gesprekken gaande met het oog op een capaciteitsreductie vanwege leegstand van 378 naar 310 plaatsen. Hiervan zijn er 101 (32,5%) voor Haaglanden op grond van historisch gebruik. De regio's zijn van mening dat ook de bezuinigingstaakstelling 2015-2017 moet worden toegepast op het domein van de gesloten jeugdhulp en zal dus impact hebben op de capaciteit in 2015 en verder. De gesprekken met VWS en instellingen moeten in het vroege najaar van 2014 leiden tot definitieve afspraken.

De regio's verwachten in de toekomst een verdere afbouw van capaciteit t.g.v. versterking van de lokale structuren en verbinden van de module gesloten jeugdhulp op het lokale domein. De omvang van de verdere reductie na 2015 is besproken met de huidige aanbieders van gesloten jeugdhulp. Deze hebben aangegeven de voorgestelde verdere daling als realistisch te zien. Wel is daarbij aangetekend dat flexibiliteit in het aanbod van belang is zodat eventuele onvoorziene vraag kan worden opgevangen. Besluiten over deze extra reductie volgen later in 2014 of begin 2015.

4. Inkoopkader

4.1 Doelstellingen en uitgangspunten

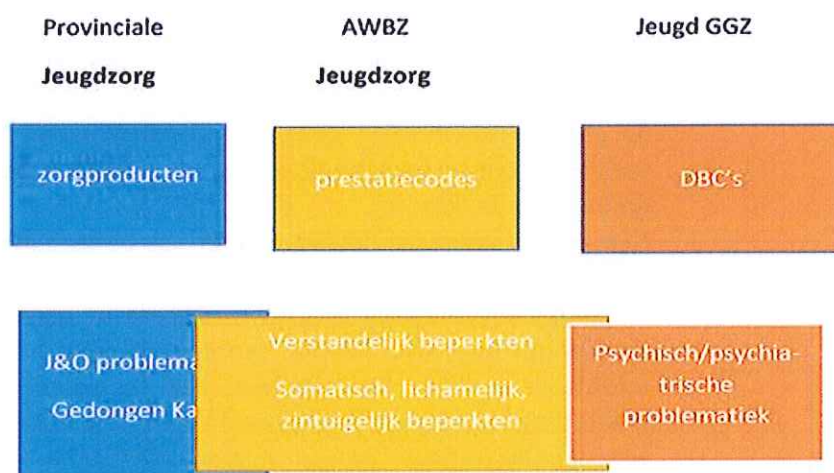
Voor 2015 hebben de regiogemeenten Haaglanden besloten om de jeugdhulp gezamenlijk in te kopen. Dit betreft alle jeugdhulp (van ambulant tot (semi) residentieel). Dit doen zij om de transitie zo beheersbaar mogelijk te laten plaatsvinden. Voor 2016 en 2017 zal de regionale inkoop van de jeugdhulp in elk geval betrekking hebben op de gespecialiseerde jeugdhulp.

Doelstellingen bij de inkoop van deze vormen van jeugdhulp zijn:

- inkopen van, veilige, doeltreffende, doelmatige en cliëntgerichte jeugdhulp van goede kwaliteit, die laagdrempelig, goed bereikbaar en in crisissituaties direct beschikbaar zijn. De jeugdhulp wordt uitgevoerd volgens geldende professionele standaarden en houdt rekening met culturele achtergronden en levensovertuiging van de cliënt en zijn ouders/verzorgers, waarbij de reële behoefte van de jeugdige/ouder(s)/verzorger en het te bereiken resultaat centraal staan;
- (deels) realiseren van de maatschappelijke en financiële taakstellingen overeenkomstig de afspraken in het RTA Haaglanden die daarvoor zijn vastgesteld;
- waarborgen van het inzicht in het resultaat en de effectiviteit van de dienstverlening (zoals stabilisatie of verbetering van de zelfredzaamheid van jeugdige/ouder(s);
- tijdige en voldoende beschikbaarheid van vormen van jeugdhulp.

4.2 Jeugdhulp nu en in 2015

De huidige jeugdzorg is ingedeeld in een drietal sectoren. Elke sector kent een eigen systematiek van bekostiging, registratie, het volgen van prestaties via eigen indicatoren en verantwoording. Een fundamentele verandering van de systematiek over de sectoren heen is nodig, maar op te korte termijn realistisch noch en haalbaar voor de aanbieders. Voor 2015 kiezen we derhalve voor het, zover mogelijk, handhaven van de huidige bekostigingsmodules: bekostigingseenheden (jeugd- en opvoedhulp), prestatie-codes (AWBZ) en dbc's (Jeugd GGZ). Om toch de eerste stappen richting eenzelfde systematiek te nemen wordt al wel gekozen om de opdrachtverstrekking¹² middels de inkoop vorm te geven. Dit betekent dat de subsidies omgezet worden naar privaat rechtelijke contracten.

Ontwikkeling naar één stelsel voor jeugdhulp in de loop van 2015

Naast het gelijktrekken van de opdrachtverstrekking is een belangrijke stap in het ontwikkelingsproces naar één stelsel voor jeugdhulp het ontwikkelen van één gemeenschappelijke taal of begrippenkader. In overleg met de aanbieders van jeugdhulp wordt in het najaar van 2014 een start gemaakt en ontwikkeld in 2015.

¹² De Jeugdhulpproducten zijn 2B diensten, zonder grensoverschrijdend belang in het kader van de Aanbestedingswet 2012. De regiogemeenten zijn gezamenlijk vrij in het bepalen van de procedure, mits er voldaan wordt aan de algemene beginselen als transparantie, gelijke behandeling, proportionaliteit.

Inkoopmethodiek

Om te komen tot de contracten met de aanbieders worden verschillende stappen gezet en wordt een aantal overeenkomsten plus bijlagen gebruikt:

- **Procesovereenkomst:** Het doel van deze overeenkomst is het borgen van de samenwerking tussen gemeenten en aanbieders ten aanzien van de uitvoering van kwalitatief goede jeugdhulp met beschikbare middelen. De procesovereenkomst wordt aangegaan met alle aanbieders die voldoen aan de minimale eisen om goede zorg in de regio Haaglanden te mogen leveren en een eigen verklaring ondertekenen. Door ondertekening committeert men zich aan een aantal 'gedrageregels' die de regio Haaglanden belangrijk vindt. Dit betekent nog niet dat men jeugdhulp en/of jeugdreclassering en jeugdbescherming mag leveren.
- **Uitvoeringsovereenkomst:** Na ondertekening van de procesovereenkomst volgt een uitvoeringsovereenkomst voor de partijen die daadwerkelijk zorg mogen leveren in de regio Haaglanden. In 2015 betreft dit enkel de aanbieders die al in 2014 zorg hebben geleverd in de deelnemende gemeenten. In de uitvoeringsovereenkomst worden algemene eisen gesteld aan het leveren van jeugdhulp en worden maximum tarieven bepaald, zonder dat een garantie wordt gegeven. Per instelling worden als bijlage bij de uitvoeringsovereenkomst specifieke afspraken opgenomen. In het bijzonder betreft dit de F12, waarmee specifieke afspraken zijn gemaakt in het kader van het RTA en de innovatie agenda. Daarnaast wordt in een 2^e bijlage bij de uitvoeringsovereenkomst de overeengekomen volume aan jeugdhulp, de tarieven en een budgetplafond vastgelegd.

Hierbij wordt een aantal uitgangspunten gehanteerd:

- Opdrachtverstrekking vindt plaats op basis van privaatrechtelijke contracten. De decentralisatie opent de mogelijkheid om deze wijze van financiering en contractuering over de drie sectoren gelijk te trekken;
- Huidige voorwaarden en bekostigingsstructuur wordt zoveel mogelijk gehandhaafd, mits met het oog op lagere administratieve lasten, aanbieders en gemeenten een aanpassing binnen de grenzen van huidige systemen overeenkomen. Dit betekent dat in elk geval in 2015 verschillen blijven bestaan tussen de sectoren (Voorheen JGGZ, AWBZ, Provinciale Jeugdzorg en Gesloten Jeugdzorg).
- Gemeenten gaan over het organiseren van de toegang tot jeugdhulp. In de contracten wordt opgenomen dat jeugdhulp enkel geleverd kan worden op basis van verwijzing door een wijk- of jeugdteam, medisch specialist, huisarts of opgelegd door de kinderrechter. Wanneer gemeenten (met uitzondering van een dwangmaatregel) hiervan afwijken, dienen zij zelf schriftelijk aan het inkoopbureau aan te geven op welke punten zij afwijken, zodat rechtmatigheid kan worden bepaald indien hulp wordt gedeclareerd.
- Het administratieve proces rondom facturatie en declaratie wordt zoveel mogelijk geharmoniseerd. Per maand leveren aanbieders een rapportage over de gerealiseerde jeugdhulp in de afgelopen maand in. Daarin staan per cliënt onder andere de identificatiegegevens van de cliënt, de soort jeugdhulp die wordt geleverd, informatie over realisatie van de jeugdhulp tot het moment van rapportage, de startdatum van de hulp, de verwijzer naar de jeugdhulp en (voor zover van toepassing) het beschikkingsnummer van de relevante gemeente. De rapportage is opgesplitst per gemeente behorende tot de Regio Haaglanden en gebaseerd op de landelijk afgesproken standaarden over berichtindeling
- Instellingen voor jeugdhulp¹³, die afgelopen jaar jeugdzorg leverden in de regio, worden maandelijks bevoorschot op basis van het budgetplafond. De aanbieders krijgen maandelijks een voorschot tot 80% van het in de uitvoeringsovereenkomst genoemde budgetplafond. Vrijgevestigden worden niet bevoorschot. Zij dienen een declaratie in op basis van verrichte

¹³ Dit geldt dus niet voor de vrijgevestigde zorgverleners in de jeugd GGZ. Zij worden bekostigd op basis van verrichting.

dienstverlening. In mei 2015 wordt aan de hand van financiële gegevens en geleverde jeugdhulp bepaald of bevoorschottingsniveau moet worden gehandhaafd. Elke maand ontvangt een aanbieder een voorschot bij het indienen van een maandrapportage. In de maand juli van 2015 wordt aan de hand de maandrapportages over de eerste 6 maanden en de forecast voor de rest van het jaar bepaald of de hoogte van de bevoorschotting aanpassing behoeft;

- Looptijd van het contract betreft een jaar en kan hierna jaarlijks verlengd worden. Met de F12 is een zakelijk partnerschap aangegaan voor de periode 2015-2017. Voor elk jaar wordt een contract aangegaan voor de duur van 1 jaar, waarbij het contract voor het nieuwe jaar gebaseerd is op het meest actuele jeugdhulpgebruik, de inschatting daarvan voor het nieuwe contractjaar en de ervaringen in de uitvoering van het contract.
- Contracten moeten ondertekend worden door elke deelnemende gemeenten. Er wordt per aanbieder gezamenlijk opdrachtgegeven. Het aanbod jeugdhulp per gemeente wordt gebruikt als sturingsinstrument voor de gemeente om de realisatie te volgen. Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor eventuele budgetoverschrijdingen.

Overgangsrecht

Voor de jeugdhulp staat continuïteit van zorg voorop. Dat houdt dat voor jeugdigen met een geldige indicatie, die doorloopt in 2015, zoveel mogelijk de huidige aanbieders worden gecontracteerd. De aanbieders verlenen de jeugdigen de jeugdhulp waarvoor deze is geïndiceerd, tenzij met de jeugdige andere afspraken worden gemaakt.

Burgers die niet bij hun huidige aanbieder kunnen blijven (aanbieder trekt zich bijv. terug uit regio Haaglanden) houden hun indicatie en worden bij een andere aanbieder ondergebracht

Samenwerkingsverband van aanbieders of onder aanneming

Aanbieders kunnen optreden in samenwerkingsverband (combinatie) of met onderaannemers.

Monitoring

De regiogemeenten willen sturen op resultaat om gewenste vernieuwingen in te zetten en door te voeren en kostenbesparingen te realiseren. De regiogemeenten stemmen de indicatoren waarop zij de uitvoering van de contracten volgen af met de F12 jeugdhulpaanbieders, waarbij zij streven naar een beperkt aantal indicatoren die in alle drie sectoren zijn toe te passen.

Informatievoorziening

Aanbieders leveren informatie over de uitvoering en de resultaten van de uitvoering van de dienstverlening. Aanbieders overleggen aan de gemeente daartoe de door de gemeente gevraagde informatie¹⁴. Deze gegevens worden zoveel mogelijk gelijk gesteld tussen de deelnemende gemeenten en zijn de eerste jaren noodzakelijk om precieze kennis op te bouwen en de aanbieders goed te belonen. Monitoring van de resultaten wordt periodiek beoordeeld en vergeleken met resultaten van andere aanbieders.

Goed werkgeverschap

Van een aanbieder wordt verwacht dat hij een visie heeft op en handelt naar de uitgangspunten van goed werkgeverschap. Goed werkgeverschap is zeer relevant omdat de korting op budgetten kan leiden tot verlies van banen in het veld. Om de gevolgen hiervan te beperken moet de aanbieder een beleid hebben op het gebied van scholing, mobiliteit en behoud van personeel voor de sector.

¹⁴ De daadwerkelijke onderdelen waarop informatievoorziening moet plaatsvinden worden opgenomen in een bijlage van het uitvoeringsovereenkomst

5. Uitwerking inkoop jeugdhulp 2015

5.1 Omschrijving de opdracht

Voor jeugdhulp 2015 in de regio Haaglanden stellen aanbieders op basis van jeugdhulpgebruik en/of uitwerking innovatieagenda (de F12) een aanbod voor jeugdhulp aan jeugd in 2015. In elk aanbod is opgenomen:

- de problematiek waar de jeugdhulp zich op richt,
- doelstelling van de zorgsoort,
- verwacht resultaat van de zorgsoort,
- de combinatie van zorgsoorten in dien daarvan sprake is,
- de duur van een zorgsoort (of combinatie van zorgsoorten),
- de kosten van een zorgsoort (inclusief onderbouwing daarvan).

Voor elke individuele cliënt maakt een aanbieder een hulpverleningsplan (ook wel gezinsplan en als het een jongere betreft een toekomstplan) zoals de jeugdwet voorschrijft. Daarin is uitdrukkelijk opgenomen op welke wijze ouders en andere voor de jeugdige belangrijke personen betrokken zijn bij planopstelling en de rol die ouders en anderen hebben bij de realisatie van het plan.

Naast voorzieningen in natura, laat de jeugdwet opdrachtgever ook ruimte om burgers een persoonsgebonden budget te verstrekken. Persoonsgebonden budget en eventuele dienstverlening in het kader van een persoonsgebonden budget vallen buiten het kader van de aanbesteding. Dit is eveneens van toepassing op de inkoop die landelijk en bovenregionaal ten aanzien van zintuigelijk beperkten en jeugdzorgplus wordt gedaan.

5.2 Hulpverlening door de aanbieder

Uitvoering van de jeugdhulp

De aanbieder voert het jeugdhulpaanbod uit onder de volgende voorwaarden:

- aanbieder levert jeugdhulp aan alle cliënten die daarvoor in aanmerking komen, ongeacht persoonlijke situatie, achtergrond, afkomst, leeftijd en/of gezinssamenstelling van de cliënt;
- aanbieder levert een kwalitatief en kwantitatief goede, op (de situatie van) de cliënt afgestemd arrangement uitgevoerd volgens professionele standaarden en uitgangspunten en door opdrachtgever opgelegde kaders;
- aanbieder stelt de cliënt zo mogelijk in staat zelf zijn hulpverlener te kiezen en wijst in ieder geval een vaste contactpersoon voor de cliënt aan die het vertrouwen van de cliënt heeft
- aanbieder heeft aandacht voor culturele diversiteit in relatie tot passende hulpverlening;
- aanbieder hanteert geen wachtlijsten;
- aanbieder voert jeugdhulpaanbod uit gedurende 5 werkdagen per week en in voorkomende gevallen, als de situatie van de cliënt daarom vraagt, gedurende 7 dagen per week;
- aanbieder heeft een nader over een te komen levertijd (tijdsverloop tussen intakegesprek met de cliënt en start van het jeugdhulpprogramma);
- aanbieder controleert tijdens het intakegesprek de identiteit van de cliënt aan de hand van een geldig identiteitsbewijs;
- aanbieder, gemeenten (wijk- en jeugdteams) en inkoopbureau maken nadere afspraken over de gegevensstromen rond start en beëindiging van de hulp.

Gezinsplan (toekomstplan)

Aan de inzet van jeugdhulp gaat de verwijzing vooraf, die plaatsvindt door in de gemeentelijke verordening aangewezen personen of instanties (bijvoorbeeld een wijkteam, CJG) en de wettelijke

verwijzers zoals huisarts en jeugdarts. Op verzoek van de verwijzer kan de jeugdhulpaanbieder worden gevraagd bij te dragen aan de zorgbehoeftebepaling, waarbij het gaat om de bepaling van de meest dominante problematiek en de daarbij horende jeugdhulp. De aanbieder registreert de betreffende informatie op verzoek van de verwijzer in het systeem van het wijkteam. De aanbieder dient voor de naar hem verwezen cliënt de jeugdhulp op maat in de vorm van een hulpverleningsplan te maken, deze digitaal vast te leggen samen met de cliënt en de cliënt te wijzen op de rechten inzake beroep en bezwaar. Betreft de hulp een jongere (>15 jaar), dan verwachten wij dat gesproken wordt van een 'toekomstplan', waarin mede wordt vastgelegd wat de jongere zelf wil, het perspectief op zelfstandigheid, communicatie bij overplaatsing etc.

In de visie van de regiogemeenten zijn de belangrijkste doelstellingen: normalisatie of herstel van de (opvoedings-)situatie zodat de jeugdige veilig en gezond kan opgroeien, zijn talenten optimaal kan ontplooien en ouders hun opvoedingsverantwoordelijkheid (weer) kunnen nemen. Dat betekent dat de aanbieder, als deskundige op zijn vakgebied, moet vaststellen met welke feitelijke hulpverlening ter bevordering van de opvoeding en opgroeien een jeugdige/gezin het best is gebaat en het gewenste resultaat wordt behaald.

Signalering- en meldplicht

Aanbieder heeft een gedeelde verantwoordelijkheid met opdrachtgever, andere aanbieders en andere partijen voor burgers in de regio Haaglanden die op een of andere wijze hulp nodig hebben. Aanbieder is verplicht huiselijk geweld, kindermishandeling en/of geweld tegen medewerkers van aanbieder direct te melden bij de daarvoor bestaande instanties en aan opdrachtgever via de meldcode.

Aanbieder wordt tevens gevraagd zich aan te sluiten bij de regionale Verwijsindex teneinde afstemming met betrokken signaleerders en hulpverleners ter vergemakkelijken. Dit verhoogt tevens de kans eventuele verhuisbewegingen van casuïstiek in beeld te houden (andere regio's).

Communicatie en bereikbaarheid

Van aanbieder wordt verwacht dat hij op een laagdrempelige en respectvolle wijze communiceert met de cliënt en met opdrachtgever en dat hij goed bereikbaar is.

Privacy, persoonsgegevens, beveiliging, veiligheid

De privacybelangen van de cliënten worden in de jeugdwet en in de Wet Bescherming Persoonsgegevens nadrukkelijk beschermd. Aanbieder is verplicht ten aanzien van persoonsgegevens te handelen overeenkomstig de daartoe bestaande wet- en regelgeving.

Aanbieder is verantwoordelijk en aansprakelijk voor de veiligheid, in de breedste zin van het woord, van de cliënt tijdens het uitvoeren van de arrangementen. Aanbieder is daartoe afdoende verzekerd. In geen enkel geval kunnen aansprakelijkheden die voortvloeien uit deelname van cliënten aan een zorgprogramma overgaan op opdrachtgever.

Kwaliteit dienstverlening

De jeugdhulp moet bijdragen aan de normalisatie van het opvoedingsklimaat waardoor de jeugdige optimaal kan ontplooien en zijn talenten kan ontwikkelen. Het is daarom van belang dat het arrangement van goede kwaliteit is. Voor de opdrachtgever betekent dit de volgende voorwaarden:

- aanbieder is verplicht te werken met voldoende gekwalificeerd personeel;
- aanbieder is verplicht arbeidsvoorwaardelijk de betreffende CAO te volgen;
- aanbieder beschikt over een in de sector gebruikelijk en geldig kwaliteitscertificaat dan wel bewijs van vakbekwaamheid;
- aanbieder beschikt over een (bestuurlijk vastgesteld, van kracht zijnde) laagdrempelige klachtenregeling;
- aanbieder beschikt over een bestuurlijk vastgesteld, van kracht zijnde laagdrempelige medezeggenschapsregeling indien naar omvang van de organisatie dit van toepassing is;

- aanbieder beschikt over een cliëntenraad indien naar omvang van het aantal cliënten dit van toepassing is ;
- aanbieder beschikt over een (bestuurlijk vastgesteld, van kracht zijnde) privacyreglement of – beleid;
- aanbieder beschikt over een (bestuurlijk vastgesteld, van kracht zijnde) meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling;
- aanbieder heeft de beschikking over een, volgens de jeugdwet, geldige VOG van medewerkers die ten behoeve van cliënten worden ingezet;
- aanbieder eist een VOG van alle overige personen (incl. vrijwilligers) die ten behoeve van cliënten worden ingezet.

5.3 Verantwoording

Verantwoording heeft voor de opdrachtgever niet alleen te maken met de rechtmatigheid van bestede middelen. Verantwoording heeft ook betrekking op de verbetering van de kwaliteit van hulpverlening (en daarmee met interne werkprocessen) zodat de uitgangspunten en doelen van het RTA Haaglanden en van de innovatie-agenda kunnen worden gerealiseerd.

De gemeenten stellen nog een set van gegevens op die van de instellingen wordt verwacht met betrekking tot de verantwoording.¹⁵:

5.4 Escalatie procedure

Aanbieder krijgt veel vertrouwen en vrijheid bij het inrichten van de arrangementen en het inzetten van het beschikbare budget. Door deze werkwijze is voor opdrachtgever alleen controle achteraf mogelijk. Dat gebeurt op verschillende manieren met verschillende vormen van verantwoording en onderzoek (zie hiervoor).

Opdrachtgever hanteert de volgende escalatieprocedure:

Bij het niet nakomen van de overeenkomst wordt geëscaleerd door het voeren van gesprekken op uitvoerend niveau, schriftelijke ingebrekestellingen, het voeren van gesprekken op management of directie niveau, een cliëntenstop en als uiterste mogelijkheid het ontbinden van de overeenkomst en overplaatsen van de cliënten bij een van de andere gecontracteerde aanbieders van hun keuze.

5.5 Samenwerkingsafspraken met de zorgverzekeraars

De gemeenten werken samen met de zorgverzekeraars en zorgkantoor aan een stelsel van afspraken voor de toekomstige samenwerking. Deze zijn nog niet gereed.

¹⁵ Ter beperking van de administratieve lasten bieden de gemeenten deelname aan aan de regionale kennisinfrastructuur waarin betreffende gegevens digitaal en geautomatiseerd kunnen worden aangeleverd

6. Risico's

6.1 Actuele situatie

Naast risico's die onder meer voortvloeien uit de korte invoeringstermijn voor deze transitie, zoals het op orde hebben van toegang, inkoop en administratieve processen, is de feitelijke vraagontwikkeling en het hiermee gemoeide budget voor gemeenten een onzekere en maar ten dele beïnvloedbare factor.

De gemeenten hebben als uitgangspunt dat de begroting voor de uitvoering van de jeugdhulp binnen de daarvoor beschikbaar gestelde budgettaire kaders moet blijven. Uit de hierna volgende bijlage blijkt dat er nog geen sprake is van een sluitende begroting. Samen met de bij Haaglanden betrokken instellingen is de afgelopen maanden gewerkt aan het inventariseren van de noodzakelijk in te kopen jeugdhulp met het oog op continuïteit van zorg. In een dergelijke inventarisatie/begroting zit altijd een bepaalde onzekerheid, omdat niet exact kan worden voorspeld hoeveel feitelijk gebruik van jeugdhulp in 2015 zal optreden. In het algemeen kunnen de ramingen t.o.v. het beschikbaar budget en de feitelijke realisering met een paar procent afwijken.

Op basis van de nieuwste cijfers krijgen de gemeenten in Haaglanden een indicatie dat het beschikbaar gestelde budget (meicirculaire 2014) mogelijk niet toereikend zal zijn voor de uitvoering van het RUP15. Het ramingsverschil is circa 5%, afgerond rond 11 mln euro. Het gaat daarbij om ramingen, immers over het feitelijk gebruik in 2015 kan nog weinig worden gezegd. Over de jaren heen zijn er in alle gemeenten fluctuaties in het gebruik van jeugdhulp. De ramingen voor 2015 hebben hun oorsprong in gegevens over 2012, 2013.

Een vergelijking tussen de meicirculaire 2014 (die op 30 mei 2014 is verschenen) en het concept Regionaal Uitvoeringsprogramma 2015 (RUP15) laat zien dat het ramingsverschil zich vooral voordoet in de AWBZ en GGZ-sector. In verband hiermee zijn de volgende acties uitgezet:

1. de manier waarop het rijk de budgetten vaststelt is complexe materie, onder andere omdat met gegevens over oudere jaren moet worden gewerkt; om de omvang van het gesignaleerde tekort preciezer te kunnen duiden wordt momenteel aanvullend onderzoek ingesteld door een gespecialiseerd bureau; behalve tot de bevestiging dat het budget niet toereikend is, kan een uitkomst ook zijn dat er sprake is van een te hoge raming van de vraag
2. bij de decentralisatie kunnen herverdelingseffecten tussen regio's optreden en er kunnen problemen ontstaan bij bepaalde instellingen; mogelijk is het ramingsverschil in Haaglanden gevolg van een van deze effecten; in verband hiermee heeft het Rijk de Transitieautoriteit Jeugd (TAJ) ingesteld; daar kunnen continuïteits-vraagstukken t.g.v. herverdelingseffecten aan worden voorgelegd; op basis van de uitkomst van het onder '1' genoemde onderzoek zullen wij samen met de GGZ-instellingen de TAJ inschakelen;

Het inkoopproces wordt ondertussen voortgezet op basis van de bedragen in de meicirculaire.

Als onderzoek en eventuele interventie door de TAJ niet alsnog leiden tot een sluitende begroting, dan zijn er diverse scenario's:

- er ontstaan wachtlijsten
- maatregelen in de sfeer van tarieven
- additioneel budget vanuit de gemeente aanwenden.

De scenario's worden pas uitgewerkt na afronding van bovengenoemde acties.

6.2 Regionaal samenwerken bij de risico's

De tien gemeenten in Haaglanden hebben in het kader van samenwerking diverse afspraken gemaakt. Zo wordt er t.a.v. de jeugdhulp beleidsmatig samengewerkt in een programmeam jeugd,

vindt inkoop plaats door een regionaal inkoopbureau en vindt administratieve verwerking van de facturering centraal plaats door het regionaal inkoopbureau.

De regiogemeenten gaan vooralsnog uit van taakstellende begrotingen per gemeente, waarbij het macrobudget leidend is. De inhoud van het programma, voor zover niet gedomineerd door continuïteit van zorg wordt bepaald door de gemeente, evenals de wijze waarop toegang tot de jeugdhulp wordt verkregen. Logisch gevolg hiervan is dat de gemeenten in principe ook zelf verantwoordelijk zijn voor de kosten en dus zelf eigenaar zijn van een positief of negatief saldo aan het einde van het jaar.

Hierbij valt echter een kanttekening te maken. De decentralisatie van de jeugdzorg maakt gemeenten voor een voor hen geheel nieuw terrein verantwoordelijk. Daarbij gaat het ook om een complex beleidsveld. De decentralisatie van de jeugdzorg kent daarom verschillende risico's, waaronder

- herverdelingseffecten t.g.v. het macrobudget
- verschuiving van de vraag (toename of vraagverandering)
- noodzakelijke innovatie komt te traag op gang.

Niet uitgesloten kan worden dat in de loop van 2015 op basis van monitoring van het feitelijk gebruik blijkt dat herverdelingsvraagstukken optreden. De komende maanden verkennen de gemeenten hoe door middel van regionale samenwerking voorkomen kan worden dat gemeenten – buiten hun schuld- door herverdelingsvraagstukken in de financiële problemen komen. Vanaf 2016 zal het jeugdhulpbudget fasegewijs worden verdeeld naar een objectief verdeelmodel. Niet alleen brengt dat mogelijk verschuivingen van budget tussen gemeenten met zich mee, in het voornemen van het Rijk anders te gaan verdelen, ligt de premisse besloten dat de huidige verdeling waarschijnlijk niet optimaal is.

Bijlagen: Factsheets inkoopprogramma, regio en gemeenten

In een los bij dit document gevoegde bijlage zijn factsheets opgenomen voor de hele regio¹⁶ en per afzonderlijke gemeente. De factsheets bevatten een raming van de jeugdhulp in 2015 op basis van de huidige bekende cijfers. Er is één tabblad per gemeente, en één voor alle Haaglandse gemeenten samen.

¹⁶ De gegevens van Voorschoten zijn nog niet opgenomen.

	Delft	Den Haag	Leidschendam-Voorburg	Midden-Delfland	Pijnacker-Nootdorp	Rijswijk	Wassenaar	Westland	Zoetermeer	Regio
Macrobudget	€ 20.497.714	€ 112.936.507	€ 11.892.178	€ 2.106.588	€ 9.714.476	€ 9.293.085	€ 3.003.042	€ 19.516.636	€ 32.938.757	€ 221.898.933
Uitvoeringskosten	€ 409.954	€ 2.258.730	€ 237.844	€ 42.132	€ 194.289	€ 185.862	€ 60.061	€ 390.333	€ 658.775	€ 4.437.979
Zorgbudget (macrobudget - uitvoeringskosten)	€ 20.087.760	€ 110.677.777	€ 11.654.334	€ 2.064.456	€ 9.520.137	€ 9.107.223	€ 2.942.981	€ 19.126.303	€ 32.279.982	€ 217.460.954
Landelijk Transitiearrangement	€ 743.396	€ 4.095.949	€ 431.033	€ 76.379	€ 352.479	€ 337.061	€ 108.957	€ 707.255	€ 1.193.701	€ 8.046.209
Deel van het macrobudget dat gereserveerd wordt voor PGB's	€ 1.626.287	€ 9.645.857	€ 1.399.087	€ 360.012	€ 1.589.675	€ 830.258	€ 534.960	€ 3.355.626	€ 3.771.466	€ 23.113.229
Korting op PGB's tov 2013	€ 309.769	€ 1.837.306	€ 266.493	€ 68.574	€ 302.795	€ 158.144	€ 101.897	€ 639.167	€ 718.375	€ 4.402.520
BIJ toegang en AMK	€ 1.101.089	€ 6.253.459	€ 729.310	€ 116.482	€ 520.240	€ 505.628	€ 156.936	€ 1.097.965	€ 2.150.209	€ 12.631.318
Inkoopbudget	€ 16.616.988	€ 90.682.511	€ 9.094.904	€ 1.511.583	€ 7.057.744	€ 7.434.276	€ 2.142.128	€ 13.965.458	€ 25.164.506	€ 173.670.198
Inschatting budget 2012	€ 21.903.912	€ 121.806.717	€ 14.932.830	€ 2.193.123	€ 11.498.575	€ 8.611.376	€ 3.102.116	€ 22.892.318	€ 35.756.564	€ 242.697.530
Inschatting budget 2015 met 4% korting	€ 21.230.714	€ 117.929.779	€ 14.420.465	€ 2.107.408	€ 11.061.037	€ 8.337.062	€ 2.981.575	€ 22.043.884	€ 34.536.185	€ 234.648.109
Budget na doorrekening innovatieagenda en korting op PGB's	€ 20.721.557	€ 115.341.263	€ 14.091.547	€ 2.028.406	€ 10.758.816	€ 8.123.397	€ 2.891.468	€ 21.356.955	€ 33.608.096	€ 228.921.505
Verschil tussen zorgbudget en geraamd budget	€ -633.797	€ -4.663.486	€ -2.437.212	€ 36.051	€ -1.238.679	€ 983.826	€ 51.513	€ -2.230.652	€ -1.328.114	€ -11.460.550
Percentage budget over of tekort	-3%	-4%	-20%	2%	-13%	11%	2%	-11%	-4%	-5%

	subsidie	ZVW	AWBZ	Totaal
Macrobudget	€ 118.678.410	€ 47.291.699	€ 55.928.825	€ 221.898.933
Uitvoeringskosten	€ 2.373.568	€ 945.834	€ 1.118.576	€ 4.437.979
Zorgbudget (macrobudget - uitvoeringskosten)	€ 116.304.842	€ 46.345.865	€ 54.810.248	€ 217.460.954
Landelijk Transitiearrangement	€ 4.300.482	€ 1.739.133	€ 2.006.595	€ 8.046.209
Deel van het macrobudget dat gereserveerd wordt voor PGB's	€ -	€ -	€ 23.113.229	€ 23.113.229
Korting op PGB's tov 2013	€ -	€ -	€ 4.402.520	€ 4.402.520
BJZ toegang en AMK	€ 12.631.318	€ -	€ -	€ 12.631.318
Inkoopbudget	€ 99.373.042	€ 44.606.732	€ 29.690.424	€ 173.670.198
Inschatting budget 2012	€ 122.279.339	€ 64.611.395	€ 55.806.796	€ 242.697.530
Inschatting budget 2015 met 4% korting	€ 118.818.192	€ 63.577.613	€ 52.252.304	€ 234.648.109
Budget na doorrekening innovatieagenda en korting op PGB's	€ 116.297.025	€ 61.420.661	€ 51.203.819	€ 228.921.505
Verschil tussen zorgbudget en geraamd budget	€ 7.817	€ -15.074.796	€ 3.606.429	€ -11.460.550
Percentage budget over of tekort		0%	-32%	6%
Regio				-5%

TOTAALOVERZICHT VERWACHTE UITGAVEN 2015 JEUGDZORG VOORSCHOTEN

	Bron:	Verwachte clientenaantallen	
		Gemiddeld clientenaantal 2013	
ZORG IN NATURA			
Grote aanbieders	Opgave HR Rijnland	268,0	
Kleine aanbieders	Uitvraag Rijnland	278	
- eerste lijns zorg	behandeling 2013 (opgave aanbieder)	131	
- 2e lijns zorg	behandeling gestart in 2013	147	
- onvoorzien	Inschatting: 15% kleine aanbieders is onbekend	28	
Overig (ZIN):			
Garantie Voorschoten BJJ Zuid-Holland			
Landelijke inkoop			
TOTAAL ZORG IN NATURA		546,0	
PGB	VECTIS 2012: Uitgangspunt:2013=2012)	50	
UITVOERINGSKOSTEN			
TOTAAL JEUGDZORG		596,0	

Verwachte uitgaven 2015		TOELICHTING
Gemiddeld Volume 2013		
€ 2.123.222		Uitvraag Rijnland bij grote leveranciers (TAB 3)
€ 557.798		Uitvraag Rijnland om informatie van kleine leveranciers (TAB 4)
€ 48.983		
€ 436.059		(TAB 5)
€ 72.756		15,00% Onvoorzien (onbekend), Gelijk aan % dat VECTIS hanteert in toelichting op de cijfers
€ 612.412		Afspraak met Bureau Jeugdzorg / Gecertificeerde instelling inclusief AMHK en toegang
€ 166.163		3,76% van budget meircirculaire (geen onderdeel uitvraag Rijnland)
€ 3.459.595		
€ 614.131		Vergoedingen 2012 (met korting 14%) (= 86% * PGB 2012 (TAB 6)
€ 88.384,38		2,00% budget meircirculaire (afsprak binnen Haaglanden en c.f. opbouw macrobudget)
€ 4.162.110		

Budget meircirculaire 2014 € 4.419.219,00

Verwacht resultaat € 257.109,34

